

22 Σεπτεμβρίου 2025

Πρόεδρο και Μέλη
Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία

Έντιμε κύριε Πρόεδρε

Θέμα: Εκσυγχρονισμός της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας

Εισαγωγή

Καταρχάς σας ευχαριστούμε για την πρόσκληση και την ευκαιρία που μας δόθηκε να παραστούμε στη συνεδρία της Επιτροπής σας στις 17/09/2025 για συζήτηση του πιο πάνω θέματος.

Ως πρώτη μας γενική τοποθέτηση, ο ΣΕΛΚ υποστηρίζει κάθε προσπάθεια για τον συνεχή εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Κράτους και των θεσμών του. Συνεπώς, ως θέμα αρχής, η εν λόγω πρωτοβουλία μας βρίσκει σύμφωνους.

Ο θεσμός της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και του Γενικού και Βοηθού Γενικού Ελεγκτή αποτελεί καίριο συνταγματικό στοιχείο και κρίσιμο παράγοντα στη λειτουργία του Κράτους, αφού ως ανεξάρτητος φορέας διασφαλίζει την ομαλή και οικονομική λειτουργία του Κράτους και των δημοσίων οργανισμών. Η ανεξάρτητη του φύση θα πρέπει να διασφαλιστεί με κάθε μέσο, έτσι ώστε να αποτελεί την «βαλβίδα ασφαλείας» ενάντια στην σπατάλη, στην πλημμελή διαχείριση, στην οικονομική αουδοσία, στην απουσία μηχανισμών ελέγχου και στη διαφθορά.

Παράλληλα όμως, προϊόντος του χρόνου και της ευρύτερης εξέλιξης της κοινωνίας, είναι αντίστοιχα σημαντικό η Ελεγκτική Υπηρεσία να προσαρμόζεται με τις ανάγκες των καιρών, για να παραμένει σύγχρονη και επαρκώς εξοπλισμένη για να φέρει σε πέρας τα καθήκοντα και τις ευθύνες της, τόσο έναντι της Πολιτείας όσο και έναντι της κοινωνίας των πολιτών.

Τέλος, δεδομένου του όγκου των εργασιών της και των ελεγχόμενων από αυτήν οργανισμών και των ποσών που αφορούν, η Ελεγκτική Υπηρεσία αποτελεί ίσως τον μεγαλύτερο ελεγκτικό οίκο στην Κύπρο, και ως τέτοιο εισηγούμαστε να τυγχάνει αντιμετώπισης.

Σε ό,τι αφορά στο θέμα και στα νομοσχέδια που ετοιμάστηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης επιθυμούμε να αναφέρουμε τα ακόλουθα:

(Α) Υφιστάμενο Νομικό Πλαίσιο

Η σύσταση και η λειτουργία της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και των αξιωματούχων της διέπεται από τα άρθρα 115 και 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Περαιτέρω, οι ακόλουθοι νόμοι αφορούν στις εργασίες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- Ο περί της Κατάθεσης Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος Ν.113(Ι)/2002
- Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014) («ο Νόμος Πλαίσιο»)
- Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος του 2014 (Ν.38(Ι)/2014)

ως επίσης και επιμέρους νομοθεσίες οργανισμών δημοσίου δικαίου που προβλέπουν για τον έλεγχο των οικονομικών του καταστάσεων από τον Γενικό Ελεγκτή.

Από την άλλη, ο περί Ελεγκτών Νόμος του 2017 (Ν.53(Ι)/2017) καθορίζει το πλαίσιο διενέργειας του υποχρεωτικού ελέγχου των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών των εταιρειών, ως επίσης και τα ελεγκτικά πρότυπα που ακολουθούνται στη Δημοκρατία. Σημειώνεται ότι, δυνάμει του άρθρου 3(1) του Νόμου, ο Νόμος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου ο έλεγχος διενεργείται από τον Γενικό Ελεγκτή.

Περαιτέρω αναφέρεται ότι, ο περί Εταιρειών Νόμος καθορίζει τα λογιστικά πρότυπα που εφαρμόζονται στη Δημοκρατία.

(Β) Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Εικοστής Τρίτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2025»

Άρθρο 115 του Συντάγματος

Σημείο (α) - Προσόντα

Συμφωνούμε με την εισήγηση για την προσθήκη της φράσης «ανώτατου ηθικού επιπέδου».

Σε ό,τι αφορά στο υπόλοιπο σκέλος της φράσης «και αναγνωρισμένης επιστημονικής κατάρτισης ή πείρας στον οικονομικό, στον λογιστικό, στον ελεγκτικό ή άλλο αντίστοιχο τομέα», διατηρούμε την έντονη άποψη ότι, αυτή θα πρέπει να αντικατασταθεί με την φράση **«και μέλος αναγνωρισμένου σώματος λογιστών από την Δημοκρατία ή μέλος αναγνωρισμένου σώματος ελεγκτών δυνάμει του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017.»** Η εισήγησή μας εδράζεται στα πιο κάτω:

- Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014) («ο Νόμος Πλαίσιο») τέθηκε σε ισχύ κατά την περίοδο του προγράμματος προσαρμογής της Τρόικας και αποτελεί

μνημονιακό Νόμο, συνεπώς η εφαρμογή του διέπεται από το Άρθρο 1^Α του Συντάγματος, υπερέχοντας άλλων προνοιών του και λοιπών νομοθεσιών.

- Στο άρθρο 81 του Ν.20(Ι)/2014, ορίζεται όπως ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος ήθελε αποφασίσει ενώ, την ίδια ώρα, το άρθρο 79(Ι) του ίδιου Νόμου ορίζει πως ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας ετοιμάζει, ετήσια, στη βάση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων που ο ίδιος αποφασίζει, τις οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλους τους οικονομικούς φορείς και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης.
- Συνεπώς, κατά την άποψή μας, κατάλληλα και ικανά άτομα για να ασκήσουν τη συγκεκριμένη εργασία είναι όσοι αποδεδειγμένα μπορούν να ελέγξουν και να εφαρμόσουν τα πρότυπα που αναφέρονται πιο πάνω. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη μας ο Γενικός Ελεγκτής και ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής δεν μπορούν παρά να είναι άτομα που έχουν τα προσόντα για να καταστούν εγκεκριμένοι λογιστές, νόμιμοι ελεγκτές, μέλη αναγνωρισμένου σώματος λογιστών στη Δημοκρατία και μέλη αναγνωρισμένου σώματος ελεγκτών δυνάμει του άρθρου 113 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 (Ν.53(Ι)/2017), ως καθ' ύλην ικανά και κατάλληλα άτομα για τον συγκεκριμένο ρόλο, κάτι θεωρούμε ότι συνάδει με το πνεύμα και το γράμμα του Ν.20(Ι)/2014.
- Τέλος, η πιο πάνω εισήγησή μας αποδίδει και ομοιομορφία σε σχέση με τα προσόντα για τον Γενικό και Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα (που ορθώς απαιτείται να είναι δικηγόρος). Εξάλλου, η αύξηση του έτους αφυπηρέτησης από τα 65 έτη στα 68 συνηγορεί προς την προσέγγιση αυτή.

Σημείο (β) - Θητεία

Συμφωνούμε με την ύπαρξη καθορισμένης περιόδου για την θητεία και η οκταετής θητείας κρίνεται εύλογη.

Εισηγούμαστε, ωστόσο, περαιτέρω όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο και ο διορισμός του Γενικού Ελεγκτή και του Βοηθού Γενικού Ελεγκτή να γίνεται με χρονική διαφορά (πχ ενός έτους) για να διασφαλίζεται η συνέχεια στη λειτουργία της Υπηρεσίας (σχετικό είναι το παράδειγμα του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου).

Πρόσθετα, για σκοπούς περαιτέρω ενίσχυσης του πλαισίου ανεξαρτησίας των αξιωματούχων έναντι του ασυμβίβαστου, υποβάλλεται η εισήγηση όπως καθοριστεί μια περίοδος με πλήρης (ή σχεδόν πλήρης) απολαβές για τον Γενικό και τον Βοηθό Γενικό Λογιστή αμέσως μετά τη λήξη της θητείας τους, υπό την ρητή προϋπόθεση ότι δεν θα ασκούν οποιαδήποτε επαγγελματική ή άλλη δραστηριότητα απασχόλησης («cooling off»). Αυτό θα συμβάλει επίσης στη διατήρηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και για τους δύο, αφού λόγω ασυμβίβαστου, τυχόν εργοδότηση τους υπόκειται σε πρόνοιες της νομοθεσίας. Η πιο πάνω εισήγηση συνάδει με την πρακτική που εφαρμόζεται σε διάφορους αξιωματούχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως πχ τους Επιτρόπους.

Άρθρο 167 του Συντάγματος

Συμφωνούμε για την προσθήκη της νέας παραγράφου αναφορικά με την οικονομική ανεξαρτησία της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

(Γ) Ο περί της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και για τα Συναφή Θέματα Νόμος του 2025

Άρθρο 4 – Αρμοδιότητες του Γενικού Ελεγκτή

Συμφωνούμε με τα όσα αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο ως αρμοδιότητες του Γενικού Ελεγκτή.

Εισηγούμαστε ωστόσο, όπως προστεθεί εδάφιο (2) που να καθορίζει/ξεκαθαρίζει τις αρμοδιότητες και του Βοηθού Γενικού Ελεγκτή.

Άρθρο 5 - Καθίδρυση Ελεγκτικού Συμβουλίου

Ως είναι διατυπωμένο το άρθρο, μας προκαλεί προβληματισμό και αβεβαιότητα σε σχέση με την λειτουργία τόσο του Γενικού Ελεγκτή όσο και του Ελεγκτικού Συμβουλίου, διαζευκτικά και συνδυαστικά, αναφορικά με τις αρμοδιότητες και την ανεξαρτησία του θεσμού του Γενικού Ελεγκτή, τυχόν σύγκρουσης ρόλων και πιθανής παραβίασης αρχών ενός κράτους δικαίου. Διατηρούμε την άποψη ότι, το συγκεκριμένο άρθρο θα πρέπει να επανεξεταστεί υπό την νομική και συνταγματική του πλευρά προτού οριστικοποιηθεί.

Παράγραφος 5(2)

Ανεξαρτήτως του πιο πάνω σχολίου, **θα συμφωνούσαμε με τη δημιουργία Ελεγκτικού Συμβουλίου**, νοούμενου ότι, αυτό θα αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο επαύξησης της ποιότητας της εργασίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και ενίσχυσης της ανεξαρτησίας του Γενικού Ελεγκτή. Το εδάφιο (2) του άρθρου 5 αναφέρει ότι, τα δύο άτομα θα διαθέτουν «αναγνωρισμένη επιστημονική κατάρτιση». Προτείνουμε όπως αποσαφηνιστεί ως προς το τι θεωρείται αναγνωρισμένη επιστημονική κατάρτιση, για τους σκοπούς του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6 – Ασυμβίβαστο

Σημείο (α)

Να προστεθεί στο τέλος του σημείου «ή διετέλεσε υπουργός ή μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων τα προηγούμενα τρία χρόνια.»

Σημείο (β)

Να προστεθεί στο τέλος του σημείου «ή διετέλεσε μέλος Δημοτικού Συμβουλίου τα προηγούμενα τρία χρόνια.»

Σημείο (δ)

Να προστεθεί στο τέλος του σημείου «ή κατείχε τέτοια θέση τα προηγούμενα τρία χρόνια.»

Περαιτέρω εισηγούμαστε την προσθήκη των ακόλουθων σημείων στο εν θέματι άρθρο:

- (ε) διετέλεσε Γενικός Ελεγκτής ή Βοηθός Γενικός Ελεγκτής ή/και μέλος του Ελεγκτικού Συμβουλίου στο παρελθόν.
- (στ) διετέλεσε κρατικός αξιωματούχος στην κρατική υπηρεσία.

Άρθρο 8 – Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συμβουλίου

Ως είναι διατυπωμένο το άρθρο, μας προκαλεί προβληματισμό και αβεβαιότητα σε σχέση με την λειτουργία του Ελεγκτικού Συμβουλίου από την μια, και με τις αρμοδιότητες και την ανεξαρτησία του θεσμού του Γενικού Ελεγκτή, για τυχόν σύγκρουσης ρόλων και πιθανής παραβίασης αρχών ενός κράτους δικαίου. Διατηρούμε την άποψη ότι, το συγκεκριμένο άρθρο θα πρέπει να επανεξεταστεί υπό την νομική και συνταγματική του πλευρά προτού οριστικοποιηθεί.

Άρθρο 9 – Λειτουργία Ελεγκτικού Συμβουλίου

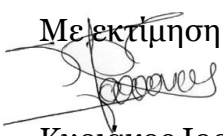
Επαναλαμβάνουμε τις επιφυλάξεις μας, όπως αυτές αναφέρονται ανωτέρω στο άρθρο 8.

Άρθρο 11 – Στελέχωση Ελεγκτικής Υπηρεσίας

Συμφωνούμε με την στελέχωση και την περαιτέρω ενδυνάμωση της της δομής και της λειτουργίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, τόσο με τη δημιουργία τμήματος εσωτερικού ελέγχου όσο και με τη δημιουργία εσωτερικού νομικού τμήματος.

Επαναλαμβάνουμε την θετική μας άποψη για την μεταρρύθμιση αυτή, διασφαλίζοντας ότι υπάρχει συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος σε όλα του στάδια και τις αρχές του διοικητικού δικαίου προς εξυπηρέτηση του ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος.

Με εκτίμηση

Κυριάκος Ιορδάνου
Γενικός Διευθυντής